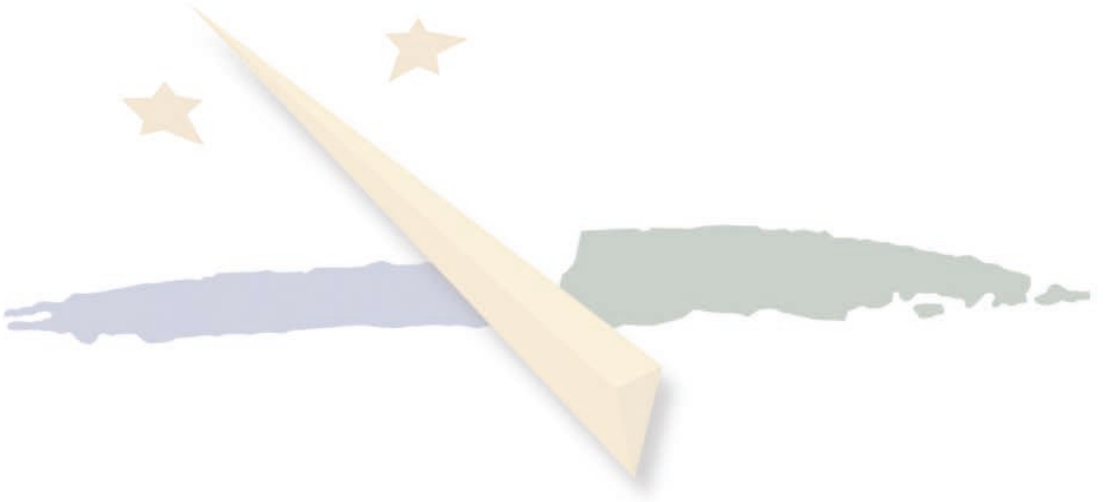
2026

EIXO ATLÂNTICO
DO NOROESTE PENINSULAR

LIBRO
EIXO ATLÁNTICO
2026

EIXO ATLÂNTICO
DO NOROESTE PENINSULAR

PORTADA

Autor: Leonardo Rial Otero, nado en Cangas en 1953

Obra: sen título

Ano: 2008

Segundo premio e mellor obra galega da Edición VIII da Bienal de Pintura, ano 2008-2009

EDITORIAL

Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular

Autor: Xoán Vázquez Mao

Maquetación: Dubidú Estudio Gráfico

Imprenta: Rodi Artes Gráficas S.L

EIXO ATLÂNTICO
DO NOROESTE PENINSULAR

HISTORIA 7

SECRETARÍA XERAL 29
EURORREXIÓN DO COÑECEMENTO 31
CONGRESOS 33
RELACIÓNS INTERNACIONAIS 35
CANDIDATURAS XESTIONADAS EN 32 ANOS 42
COMUNICACIÓN 43

ÁREAS POLÍTICAS 45
CONFERENCIA DE ALCALDES E ALCALDESAS E COMISIÓNS POLÍTICAS 47
ÁREA POLÍTICA DE SOSTENIBILIDAD URBANA 49
AXENDA URBANA DO EIXO ATLÁNTICO 50
PLAN DE DESCARBONIZACIÓN 51
PLAN DE MOBILIDADE SOSTIBLE 52
PLAN DE SOSTIBILIDADE DO SISTEMA URBANO 53
DELIMITACIÓN DE ÁREAS FUNCIONAIS EN GALICIA 54
ÁREA POLÍTICA DE ECONOMÍA 55
INFORME SOCIOECONÓMICO 55
TURISMO 56
GUÍAS TURÍSTICAS 57
EXPOCIDADES 58
NOVOS CONCEPTOS TURÍSTICOS 59
INFRAESTRUCTURAS. CORREDOR ATLÁNTICO 60
ÁREA POLÍTICA DE INNOVACIÓN SOCIAL 62
MAPA DE COHESIÓN SOCIAL 62
EDUCACIÓN 64
CULTURA 66
DEPORTES 69
CONSELLO ESTRATÉXICO 72

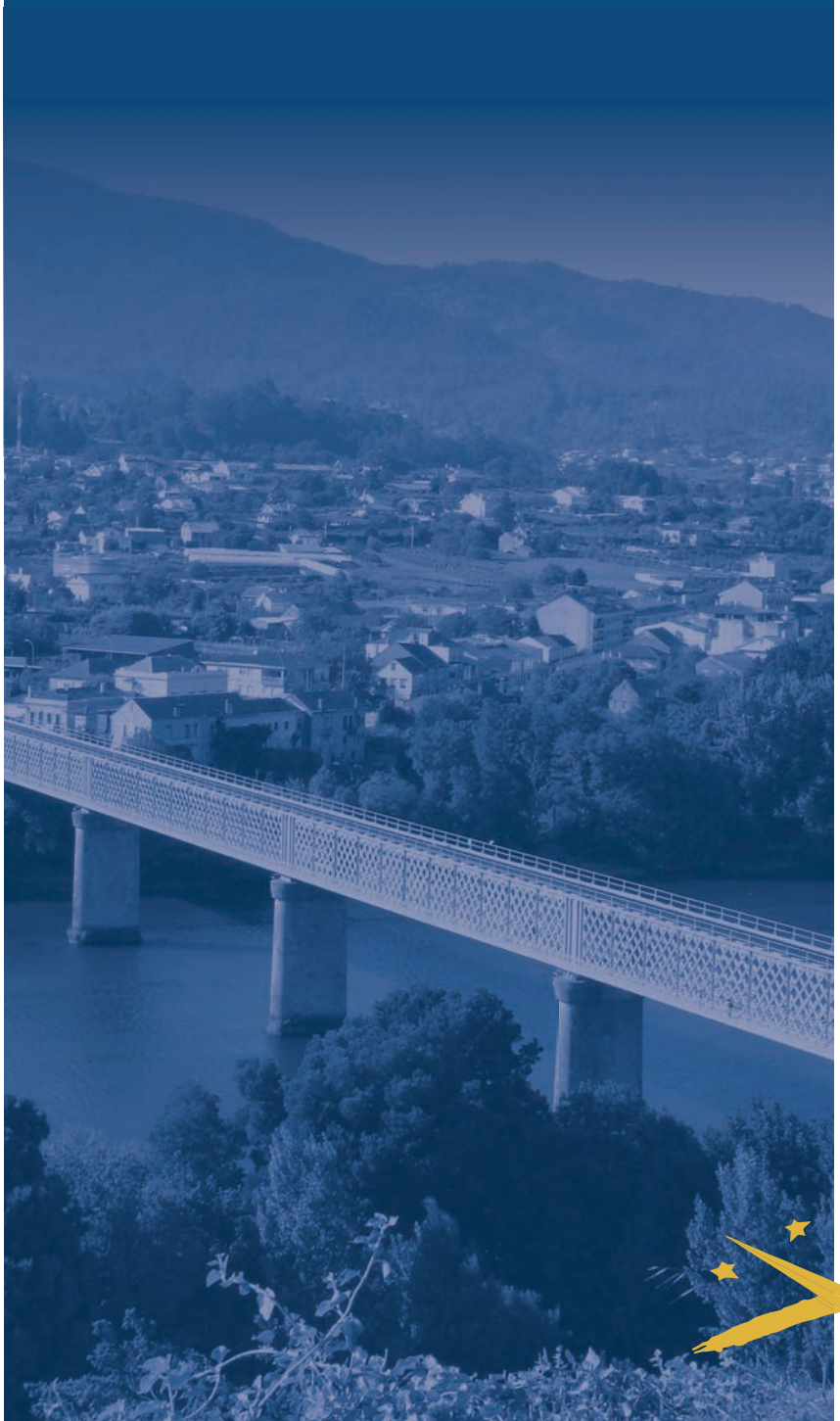
LOBBY POLÍTICO 73

PRAZAS DO EIXO ATLÁNTICO 83

PREMIOS RECIBIDOS 89

ORGANIGRAMA ESTRUTURAL 93
COMISIÓN EXECUTIVA 95
ALCALDES E ALCALDESAS DO EIXO ÁTLÁNTICO 96
ORGANIGRAMA INTERNO 99

HISTORIA

Construír unha Europa sólida e solidaria que creza con base nos dereitos sociais

Corrían os primeiros anos 90 e en Europa había líderes. Felipe González, François Miterrand, Helmuth Kohl, Mário Soares... e, entre eles, un érao de Europa: Jacques Delors. Todos eles europeístas convencidos. Nese contexto, Delors (entón presidente da Comisión Europea), lanza unha batería de medidas estratéxicas para construír unha Europa sólida e solidaria que creza con base nos dereitos sociais, no respecto ao medio ambiente e na aposta pola innovación. Son os tempos do famoso mantra «crecemento, competitividade e emprego». E tamén do documento Europa 2000, que recollía unha proposta para unha nova ordenación do territorio europeo no que aparecían por primeira vez figuras como as Eurorrexións.

O 28 de setembro de 1992, mediante o tratado constitutivo de Viana do Castelo, baixo a presidencia do presidente da República de Portugal Dr. Mário Soares, créase unha asociación transfronteiriza de cidades entre Galicia e o Norte de Portugal que, co tempo, acaba configurándose como o sistema urbano da Eurorrexión nacente e que, máis de tres décadas despois, constitúe o único sistema urbano transfronteirizo organizado en toda a Unión Europea.

Dr. Mário Soares, presidente da República de Portugal, na constitución do Eixo Atlántico. Viana do Castelo, 1992

O 28 de setembro de 1992 créase unha asociación transfronteiriza de cidades entre Galicia e o Norte de Portugal

Asemblea Xeral na Cámara Municipal do Porto con motivo da proclamación desta cidade como Patrimonio da Humanidade, 1997

En 1995 deséñanse as liñas que configurarán o Eixo Atlántico no futuro: achegar o Eixo aos cidadáns

En 1995 deséñanse as liñas que configurarán o Eixo Atlántico no futuro: achegar o Eixo aos cidadáns mediante programas culturais e deportivos, con especial vocación cara aos segmentos máis novos da sociedade; abrir o debate á sociedade e convertelo progresivamente nun think tank de coñecemento dedicado ás cuestións ligadas ao desenvolvemento local e rexional e á cooperación transfronteiriza. E, por suposto, orientado a construír un lobby en Europa que permita incidir na configuración das políticas de cooperación, nun momento en que Jacques Delors lidera un proxecto de construción europea participativo e ilusionante.

Así nacen os Xogos do Eixo Atlántico, que, na súa última edición, en 2022, alcanzaron os 2200 participantes, e a Bienal de Pintura do Eixo Atlántico. Realízase o primeiro Estudo Estratéxico do Eixo Atlántico. Por primeira vez en Europa, unha Eurorrexión ten unha folla de ruta para a seguinte década, feita con rigor e debatida coa sociedade, nun exemplo claro e anticipativo do que a Comisión Europea definirá anos máis tarde como «gobernanza».

Manuel Fraga Iribarne, presidente da Xunta de Galicia. Vigo, 1996

Asemblea Xeral do Eixo Atlántico en Guimarães en apoio á súa candidatura a Patrimonio da Humanidade, 1997

Nesta primeira etapa prodúcense algúns dos éxitos que marcarán positivamente o devir do Eixo Atlántico nos anos seguintes. Xérase unha filosofía baseada no concepto de cidades competidoras por natureza que cooperan por vontade política.

É tamén nesta época cando o Eixo apoia as candidaturas de Guimarães e da muralla de Lugo a Patrimonio da Humanidade, finalmente aprobadas, co argumento de que o que beneficia a un, beneficia a todos os que constituímos o sistema urbano da Eurorrexión. Actos políticos de apoio a ambas as candidaturas teñen lugar en Guimarães e en Lugo. Anos máis tarde, repetirase o apoio ás candidaturas da torre de Hércules na Coruña, do Bom Jesus en Braga, da Ribeira Sacra en Lugo ou, máis recentemente, a candidatura de Ferrol, «Cidade de Ferrol: porto da Ilustración».

Inauguración da exposición sobre a historia da Eurorrexión. Lugo, 2001

Neste período finalízase a conexión da Autoestrada do Atlántico coa A3 en Valença, conectando Lisboa e A Coruña por autoestrada por primeira vez, no que constitúe o primeiro grande éxito político do Eixo Atlántico e o primeiro gran referente de cohesión territorial na Eurorrexión. Máis tarde virían novas conexións na Eurorrexión, concretamente entre Chaves e Verín, nunha conexión que une a provincia de Ourense e Lisboa por unha autoestrada interior.

Cristina Narbona, ministra de Medio Ambiente de España, Rui Baleiras, secretario de Estado do Desenvolvemento Rexional de Portugal, Emilio Pérez Touriño, presidente da Xunta de Galicia, e Xosé Sánchez Bugallo, alcalde de Santiago, no acto de firma da Carta de Aalborg. Santiago de Compostela, 2006

Reunión dos concellos do Eixo Atlántico no proceso de elaboración da Axenda 21 conxunta.

Esta época caracterízase tamén por un forte impulso á investigación do territorio, aplicada ao desenvolvemento da Eurorrexión e á planificación para o uso eficiente dos fondos europeos do período 2000-2007. Elabóranse os segundos estudos estratéxicos, introducindo o concepto da sostibilidade como unha visión máis ampla e estratéxica.

Por primeira vez en Europa, desenvólvese un proceso de elaboración e implementación da Axenda 21, en rede e con carácter transfronteirizo, na planificación urbanística e estratéxica e no desenvolvemento de instrumentos clave, como os plans de mobilidade sostible. Froito deste proceso nace a Axencia de Ecoloxía Urbana do Eixo Atlántico (Eixoecologia) que continúa desenvolvendo servizos de consultoría ambiental para os concellos asociados.

INFRAESTRUTURAS

António Guterres, primeiro ministro de Portugal, e José M.ª Aznar, presidente do Goberno de España, na inauguración da autoestrada Vigo-O Porto. Valença do Minho, 1998

INFRAESTRUTURAS VIARIAS

En 1998, os presidentes Guterres e Aznar inauguran a conexión en Valença. A circunvalación de Vigo, que permite ir desde Ferrol ata Lisboa por autoestrada, terá que esperar ata 2005. Pero xa se pode circular por autoestrada entre Vigo e O Porto.

O Eixo Atlántico apoia tamén a vella aspiración da cidade de Bragança de contar cunha conexión por estrada con Puebla de Sanabria, que adquire unha importancia estratéxica co funcionamento do AVE entre Madrid e Galicia.

Desde 1998, xa se pode circular entre Vigo e O Porto por autoestrada

Congreso de Obxectivos Estratéxicos do Eixo Atlántico. Vigo, 1996

Asemblea Xeral. Maia, 2018

Os cambios políticos que se producen en ambos os países obrigan a retomar constantemente a defensa da comunicación ferroviaria. Son anos de constantes cambios no mundo. O 11-S, o ataque ás Torres Xemelgas de Nova York e ao Pentágono en 2001 e as súas consecuencias inmediatas, a segunda Guerra do Golfo, Iraq e Afganistán, cambian o mundo e a xeopolítica tal e como a coñeciamos. A entrada en vigor do Euro reforza o concepto político de Europa, coincidindo coa entrada no novo século.

Fernando Gomes, presidente do Eixo Atlántico, co primeiro ministro de Portugal, Cavaco Silva. Lisboa, 1994

O Eixo Atlántico prepara as súas cidades para un futuro multifactorial fomentando a innovación, a cultura e o desenvolvemento rexional e local

O atentado terrorista que arrasa Madrid en 2004 inaugura unha nova época de atentados indiscriminados contra a poboación civil que alteran radicalmente os esquemas de seguridade internos en Europa, pondo en risco os avances realizados en materia de libre circulación no marco de Schengen.

Outro grave problema leva tempo latexando e está próximo a estalar: mentres o Eixo Atlántico prepara as súas cidades para un futuro multifactorial fomentando a innovación, a cultura, o desenvolvemento rexional e local, a política urbana, a sostibilidade e a investigación como elementos dun desenvolvemento local e urbano, harmónico e solidario, unha brutal crise económica concrétase nun estalido que afunde o primeiro mundo na súa maior crise desde o crac do 29 no século pasado.

Reunión en Francia da Rede Atlántica promovida polo Eixo Atlántico para impulsar o turismo náutico

España e Portugal, en primeira liña do tsunami, son dous dos países máis afectados e que se ven obrigados a tomar as medidas máis drásticas, recortando de forma radical o seu orzamento público. Confrontado con esta situación, sen apenas marxe de tempo de resposta, o Eixo Atlántico debe reorientar toda a súa estratexia, adaptarse a unha economía de guerra e centrarse na saída das crises, tanto no que respecta ás cidades como á Eurorrexión, e crear unha devasa, é dicir, mecanismos que reforcen as cidades para previr situacións análogas no futuro e ser resilientes. A fórmula máxica é, precisamente, o traballo en rede e a cooperación: xuntos para ser máis fortes.

Manuel Cabezas, presidente do Eixo Atlántico, e Xoán Vázquez Mao, secretario xeral, coa vicepresidenta da Comisión Europea, Loyola de Palacio. Bruxelas, 2001

Manuel Pérez, alcalde de Vigo, Fernando Gomes, alcalde do Porto, e Francisco Vázquez, alcalde da Coruña, nunha das primeiras reunións constitutivas do Eixo en Vigo

A parte positiva é que a crise permite testar a fortaleza estrutural do Eixo Atlántico, que -no medio dun tsunami que leva por diante grande parte das estruturas de arquitectura estratéxica existentes- non só sobrevive, senón que se adapta á nova situación e mesmo crece en número de membros, sen renunciar ao seu ADN: as políticas sociais e culturais, e a investigación aplicada sobre o territorio.

O Eixo Atlántico sobrevive á crise, pero aproveita os momentos duros para reflexionar, aprender dos erros cometidos e reinventarse para adecuarse a unha Europa distinta daquela que impulsou o seu nacemento.

Por explicalo dunha forma gráfica, debemos acudir a aquel graffiti que alguén debuxou nunha parede de Bogotá e que deu a coñecer o gran poeta uruguaio Mario Bennedetti: «Agora que sabiamos as respostas, cámbiannos as preguntas».

A primeira táctica é favorecer a ampliación. Moitas cidades creceron durante a crise e convertéronse en membros do sistema urbano. Canto máis dura é a tormenta, máis barcos buscan o refuxio do porto seguro.

Asemblea Xeral. Lugo, 2023

De esquerda a dereita: Ricardo Rio, presidente do Eixo Atlántico. Lara Méndez, vicepresidenta, António Costa, primeiro ministro de Portugal, e Xoán V. Mao, secretario xeral do Eixo Atlántico. Braga, 2017

E así, as cidades emerxentes buscan a cobertura do Eixo para protexerse e reforzarse. A ampliación do Eixo péchase con 38 asociados en 2017, o que significa que en 15 anos triplicou o seu número de integrantes desde os 13 iniciais. O proxecto é cada vez máis sólido e viable. En 2024, son 41 cidades e entidades asociadas.

O Eixo Atlántico segue crecendo trala crise pandémica ao reunir as 41 cidades e entidades actuais

Pero é necesario cambiar os conceptos. Xa non podemos falar de infraestruturas, senón de transportes. E non podemos falar de transportes sen falar de política marítima. Como non podemos falar de turismo sen falar de sostibilidade, de conservación do patrimonio e da natureza e, por suposto, de cultura. Como tampouco podemos falar de progreso sen emprego, nin de emprego sen competitividade, nin de competitividade e crecemento sen I+D e sen innovación.

Esta é a nova ecuación poscrise, e na que se puxo a traballar o Eixo Atlántico en canto comprobamos a dimensión e as consecuencias da crise. Porque da crise pódese saír, pero só cando es o máis forte. E o sistema urbano do Eixo Atlántico tiña as condicións e a vontade para ser o máis forte.

Intervención de responsables do Eixo Atlántico en foros europeos

Congreso da Axenda Urbana do Eixo Atlántico. Braga, 2017

As cidades emerxentes buscan a cobertura do Eixo Atlántico para protexerse e reforzarse

Co reforzo que en todos os ámbitos supuxo a ampliación, o Eixo Atlántico acometeu unha estratexia multifactorial:

1. As conexións ferroviarias tanto de pasaxeiros como de mercadorías.

2. O impulso ao Camiño Portugués de Santiago.

3. O impulso ao que constitúe o noso ADN colectivo e que reforza a xeración de masa crítica, auténtica columna vertebral da cooperación e o desenvolvemento económico: a cultura, o deporte, a educación e a formación seguen constituíndo as accións prioritarias do Eixo.

4. A mellora das condicións de vida das poboacións de fronteira, impulsando a creación de recursos conxuntos de saúde, ou a coordinación dos existentes para evitar o seu peche por falta de recursos e de poboación. O establecemento de transporte interurbano transfronteirizo, ou a creación de estruturas conxuntas de seguridade.

En 2015 os xefes de Estado de España e Portugal participan na clausura da Asemblea Xeral do Eixo Atlántico e entregan as medallas de ouro da entidade

Os alcaldes do Eixo Atlántico cos reis de España, o presidente da República de Portugal, o presidente da Xunta de Galicia e membros dos gobernos de España e Portugal. A Coruña, 2015

E así chegamos a 2015 co acto que representa un punto de inflexión na vida do Eixo Atlántico: os xefes de Estado dos dous países, o rei Felipe VI e o presidente Cavaco Silva, presiden conxuntamente a Asemblea Xeral do Eixo Atlántico, na Coruña, e entregan as Medallas de Ouro da entidade. Por primeira vez na historia das fronteiras europeas, dous xefes dos respectivos Estados presiden conxuntamente un acto de cooperación transfronteiriza non gobernamental. Nesta asemblea, o Eixo Atlántico inicia a transición do vello modelo de cooperación ao novo concepto de desenvolvemento local conxunto.

A partir dese momento e ata a actualidade, o Eixo Atlántico demostrou ser flexible, resiliente e adaptable ante os novos retos. Así, durante a pandemia de 2020 e 2021, o Eixo Atlántico reuniu os seus alcaldes nunha histórica Conferencia de Alcaldes e Alcaldesas onde se marcou un novo rumbo da entidade cara a un modelo máis permeable ás necesidades dos concellos e aos habitantes da Eurorrexión, creando novas estruturas como as Comisións Políticas que propoñen solucións nos ámbitos da economía, a sostibilidade e a innovación social.

Nos seguintes capítulos reflíctense de forma detallada os logros do Eixo Atlántico ao longo da súa historia ata a actualidade.

O Eixo Atlántico, no 2026, creou o Consello Estratéxico integrado por persoas que tiveron unha participación relevante na vida do Eixo Atlántico e que, retiradas da actividade política, poden achegar unha visión estratéxica e consensuada á liña de actuación do Eixo Atlántico. O obxectivo do Consello Estratéxico é a reflexión e o debate cos membros do Eixo Atlántico para establecer as liñas estratéxicas da entidade.

EIXO ATLÂNTICO
DO NOROESTE PENINSULAR
Clausura da XXIII Asembl
mento da XXIII Assemble

CONEXIÓN DE BRAGANÇA COA ESTACIÓN DE AVE DE SANABRIA COA PRESENZA DO CONSELLEIRO DE FOMENTO DA XUNTA DE CASTELA E LEÓN

En 2019, coa presenza de representantes da comunidade de Castela e León, o presidente de Infraestruturas de Portugal (IP), o alcalde de Bragança, Hernâni Dias, e o secretario xeral do Eixo Atlántico, Xoán V. Mao, chégase ao acordo que permite desbloquear as obras para a reforma da estrada entre Bragança e Puebla de Sanabria por Rihonor, o que contribúe a resolver unha das reivindicacións históricas do Eixo Atlántico.

Reunión en Bragança do presidente da CM de Bragança e o secretario xeral do Eixo Atlántico co conselleiro de Fomento de Castela León e co presidente de Infraestruturas de Portugal (IP) para desbloquear a mellora da estrada entre Bragança e Puebla de Sanabria, 2019

A nova vía entre Bragança e Puebla de Sanabria foi unha das reivindicacións históricas do Eixo Atlántico

Estación do AVE en Otero de Sanabria coa que conectará a nova estrada Bragança-Sanabria, saída de alta velocidade para os habitantes de Trás-os-Montes

Esta obra permitirá conectar a localidade portuguesa de Bragança e todo o noroeste trasmontano co AVE ao seu paso por Otero de Sanabria. Esta conexión, estimada nuns 20 minutos, suporá un forte impacto económico tanto para a provincia de Zamora, como para a rexión de Trás-os-Montes (Portugal), tanto no ámbito industrial como no turístico; impacto que tamén se estima que se estenderá á provincia de León.

PEAXES NAS SCUT

En 2009, o segundo goberno de José Sócrates, en Portugal, xa inmerso na crise que provoca o rescate financeiro do país, vese obrigado a implantar peaxes nas denominadas SCUT (autovías sen custo para o usuario) que funcionaban gratuitamente mediante a denominada «peaxe na sombra». O sistema de pago que se deseña é tan desafortunado e complexo que provoca a fuxida do turismo español ante a imposibilidade material de facer os pagos. O impacto no Norte de Portugal, primeiro territorio onde se implanta a medida, é brutal: unha caída do 40 % do sector servizos no primeiro ano de implantación da medida.

Conferencia de prensa en Viana do Castelo con autoridades portuguesas e galegas para solucionar o problema do pago da peaxe para estranxeiros

O secretario de Estado de Infraestruturas de Portugal reúnese co Eixo Atlántico para solucionar o problema do pago nas SCUT

Máis de 30 medios de comunicación galegos e portugueses acreditados na conferencia de prensa

O Eixo Atlántico, por instancia do alcalde de Viana do Castelo, que lidera a oposición á medida, asume o liderado do movemento de oposición, ao que se suman as organizacións empresariais, a Xunta de Galicia, e mesmo a CCDRN, a pesar das limitacións que supón a súa dependencia orgánica do goberno que implantou a medida.

Dous anos despois, o goberno portugués acepta a proposta do Eixo Atlántico para aplicar a directiva europea sobre a interoperabilidade de sistemas de pago de peaxes, que ningún país europeo aplicara na década transcorrida desde a súa aprobación, solucionándose o problema das peaxes e pasando a ser o primeiro territorio europeo que implanta a citada directiva. Esta batalla nunca se gañaría sen a estreita e permanente implicación dos medios de comunicación, eliminando o último efecto fronteira.

ELIMINACIÓN DO ROAMING

É tamén neste contexto onde o Eixo Atlántico promove unha campaña a nivel europeo, en colaboración coas organizacións de consumidores, á que se suman máis de 10 países, conseguindo recoller máis de 117 000 firmas nun mes a través da plataforma www.change.org, en apoio á posición do Parlamento Europeo e da Comisión Europea para a desaparición do roaming na Unión Europea. A campaña finaliza tralo acordo para a súa desaparición, en xuño de 2017, co que se consegue unha vitoria histórica de dimensión europea.

MODERNIZACIÓN DAS INFRAESTRUTURAS FERROVIARIAS

O ministro de Planeamento e Infraestruturas de Portugal, Pedro Marques, co secretario de Estado, Guillerme Oliveira, o presidente de Infraestruturas de Portugal, António Laranjo, o presidente da Cámara Municipal de Viana do Castelo, José Maria Costa, e o secretario xeral, Xoán V. Mao, na firma dos primeiros contratos para a electrificación da Linha do Minho. Viana do Castelo, 2016

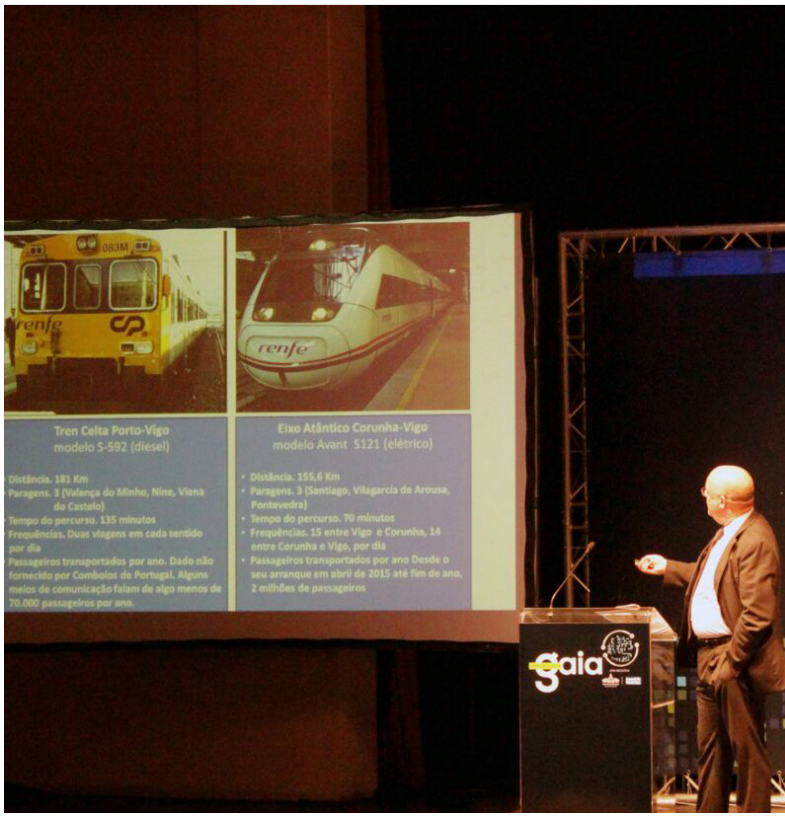

Tren Celta que une Vigo e o Porto con unidades diésel, fronte ás modernas unidades eléctricas que unen Vigo coa Coruña. Estación de Vigo-Guixar, 2015

Unha vez conseguida a finalización da conexión por autoestrada entre Portugal e Galicia, o Eixo Atlántico céntrase no que xa irá para sempre indisociablemente unido ao seu nome: a defensa da modernización ferroviaria da liña Lisboa-Coruña-Ferrol. O goberno portugués traballa na opción do «T deitado», cun eixo vertical entre Lisboa e Vigo (ampliable cando chegase o AVE español, que nos seus inicios se expuña en L, con entrada ata Vigo polo Miño e subida ata Ferrol) e unha saída transversal desde o Porto ata Salamanca, e desde alí a Madrid, Barcelona e Francia, seguindo o futuro esquema da alta velocidade española.

A conexión internacional, chamada Porto-Vigo naquel momento, deséñase en formato AVE/TGV entre Braga e Vigo. Mentres nada avanza do lado español, o goberno portugués desbloquea o proceso, en cumprimento do acordo ao que chega a Comisión Executiva do Eixo Atlántico co primeiro ministro António Guterres. É o inicio da estratexia ferroviaria do Eixo Atlántico, que ocupou os últimos 25 anos.

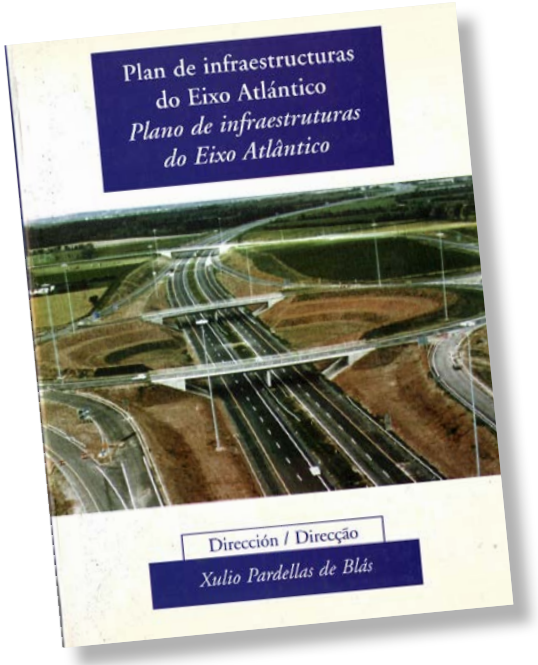
En 2015, CP e RENFE anuncian a desaparición da única liña que unía Vigo co Porto, aínda que fora nun tempo excesivo. O Eixo Atlántico lidera a mobilización cidadá, empresarial e política, que dá como froito que a liña non só non se peche, senón que se electrifique e, en 2023, o primeiro ministro de Portugal, António Costa, faga a viaxe inaugural do tren interurbano que une Valença, (poboación fronteiriza con Galicia) con Lisboa.

Foro sobre infraestruturas da Eurorrexión organizado polo periódico Jornal de Notícias. Gaia, 2016

MAPA DE INFRAESTRUTURAS

Pero como hai vida máis aló do tren, e este non pode entenderse sen unha visión global do territorio, elabórase o mapa das infraestruturas, documento que recolle todas as necesidades da Eurorrexión para o seu desenvolvemento. É a primeira vez en Europa que todos os alcaldes elaboran, cunha participación moi activa, un documento conxunto no que, reivindicando o de todos, reivindican o de cada un.

A vicepresidenta do Eixo Atlántico, Luísa Salgueiro, e o secretario xeral, Xoán Vázquez Mao, presentan ao ministro portugués de Planeamento e Infraestruturas, Pedro Marques, o segundo paquete de infraestruturas do Eixo Atlántico. Lisboa, 2019

O mapa de infraestruturas do Eixo Atlántico inicia un percorrido que o leva desde os despachos dos gobernos nacionais ata o do comisario Barnier, na Comisión Europea, pasando pola Presidencia da Xunta de Galicia e da CCDRN (Comisión de Coordinación de Desenvolvemento Rexional do Norte), converténdose nun documento de referencia na planificación das infraestruturas e, por conseguinte, na ordenación do territorio, para todos os gobernos implicados. Pero, ademais, convértese nun referente tamén en materia de gobernanza e de propostas solidarias con visión de territorio por parte dos alcaldes asociados no Eixo Atlántico. A vertebración da Eurorrexión sempre foi un elemento destacado, coas infraestruturas como eixo primordial.

Reunión do presidente, vicepresidente e secretario xeral, José Maria Costa, Severino Rodríguez e Xoán V. Mao, respectivamente, coa ministra española de Fomento, Ana Pastor. Pontevedra, 2012

De esquerda a dereita, António Costa, primeiro ministro de Portugal; Xoán Vázquez Mao, secretario xeral do Eixo Atlántico, e José Maria Costa, alcalde de Viana do Castelo, no acto de inauguración da circulación de trens de tracción eléctrica no tramo Viana do Castelo-Valença, 2021

En xullo de 2021, o Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular presenta o Mapa Ferroviario de Galicia para a modernización da rede ferroviaria galega, co obxectivo de consolidar o eixo atlántico ferroviario e defender a posición xeoestratéxica e xeomarítima de Galicia.

Entre as diferentes propostas para todo o territorio galego, o Mapa Ferroviario de Galicia aposta pola consolidación da liña Vigo - Ourense - Monforte, e Ferrol - Coruña, Lugo, Monforte, eixos principais para a comunicación coa meseta e Europa e a conexión entre Ferrol e a fronteira portuguesa. O Mapa Ferroviario Galego pon o seu foco de acción no transporte de mercadorías e busca a dinamización económica a través do emprego, considerando este informe como a alternativa máis viable, sensata e pragmática non só para os desprazamentos de longa distancia, senón tamén para os de media distancia.

A LINHA DO MINHO E A NOVA LIÑA DE ALTA VELOCIDADE FERROL-LISBOA

Tralo comezo das obras de modernización da linha do Minho, o Eixo Atlántico expón unha segunda liña polo interior, con conexión co aeroporto Sá Carneiro e cun trazado que permita maiores prestacións e velocidade, para unir Lisboa con Ferrol.

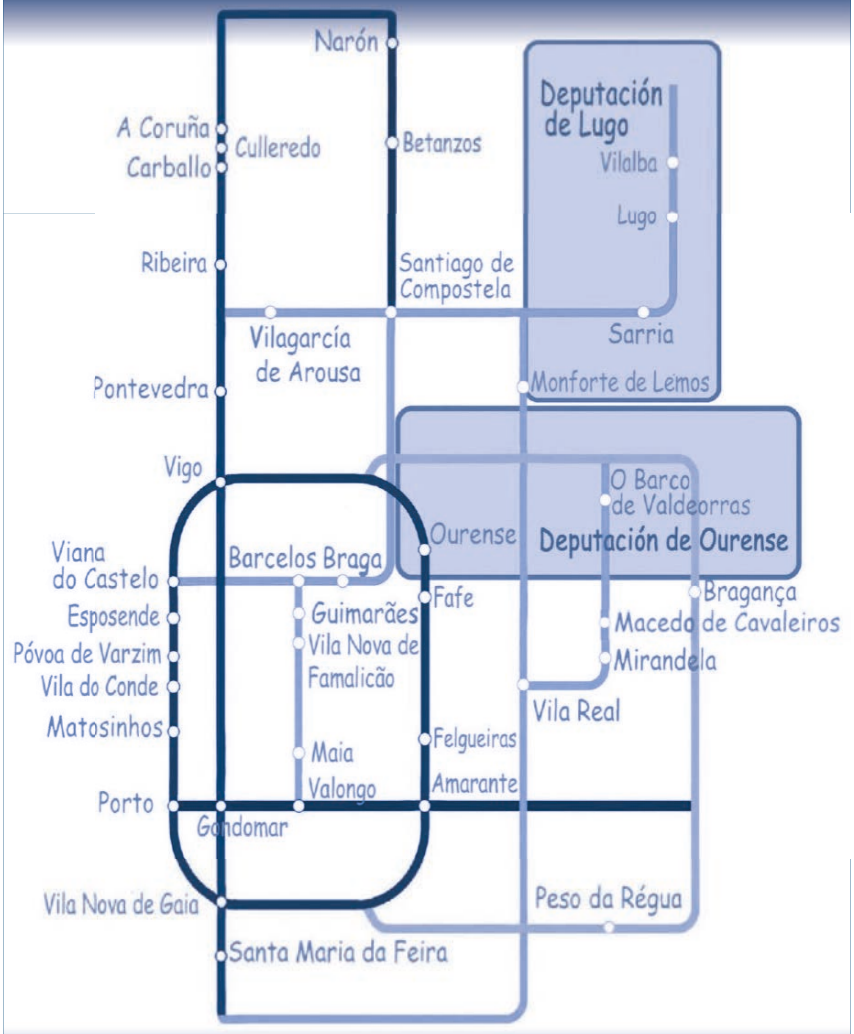
O ministro portugués de Infraestruturas, Pedro Marques, e o secretario xeral do Eixo Atlántico conversan en presenza do alcalde de Viana do Castelo, José Maria Costa, no acto da firma dos primeiros contratos de mellora da linha do Minho. Viana do Castelo, 2016

O primeiro ministro de Portugal, António Costa, co secretario xeral do Eixo Atlántico, Xoán V. Mao, no acto inaugural da circulación de trens de tracción eléctrica no tramo Viana do Castelo-Valença. Viana do Castelo, 2021

En 2022, o goberno de Portugal anuncia a súa intención de construír unha liña de alta velocidade entre Lisboa, o Porto e Valença do Minho, que enlazaría con Vigo a través da saída sur de Vigo. No seu Plan de Investimentos cuantifica os traballos que se deben realizar e sitúa a súa conclusión en 2030. Isto permitirá vertebrar a fachada atlántica peninsular desde Ferrol ata o Algarve, unha das máis antigas propostas do Eixo Atlántico.

SECRETARÍA XERAL

EURORREXIÓN DO COÑECEMENTO

Debate no Congreso dos Segundos Estudos Estratéxicos do Eixo Atlántico, moderado por Manuel Campo Vidal, presidente da Academia de Televisión de España, no que participan os exministros Luís Braga da Cruz, Abel Caballero, Valente de Oliveira e Daniel Bessa, así como o expresidente da Xunta, Fernando González Laxe

É difícil expor modelos ou propostas de desenvolvemento sen acompañalos do rigor que só poden achegar os datos, a análise dos mesmos e os estudos derivados. Desde a súa fundación en 1992, o Eixo Atlántico elaborou preto de 200 estudos e informes estratéxicos vinculados con todos os ámbitos da Eurorrexión: ordenación do territorio, transporte, industrias creativas, deportes, educación, turismo, plan estratéxico, etc., converténdose nunha das entidades europeas cunha maior bagaxe de coñecemento ao servizo das súas cidades, **reflectido no concepto «unha Eurorrexión do coñecemento»**, e convertendo o seu think tank nun departamento mancomunado de apoio ás decisións dos dirixentes e xestores municipais.

En 1995 elabora os primeiros estudos estratéxicos, nos que se define o marco conceptual de aplicación ao territorio das novas políticas europeas que se están lanzando no ámbito do desenvolvemento rexional: a cooperación transfronteiriza e a política urbana.

En 2003 elabora os segundos estudos estratéxicos, que realizan unha revisión do desenvolvido nesta década e a súa adaptación a unha nova etapa marcada polo atentado ás Torres Xemelgas e a un novo escenario mundial, distinto do que coñeciamos.

O Eixo Atlántico elaborou máis de 200 estudos e informes estratéxicos

En 2015, trala crise económica que novamente altera as regras de xogo e transforma Europa, elabora a súa Axenda Urbana, a primeira axenda urbana transfronteiriza, no marco da axenda urbana europea; un documento estratéxico que propón as políticas que se deben desenvolver durante a próxima década para reforzar o desenvolvemento local, a democracia a través da gobernanza e a transparencia, e o fortalecemento da sociedade civil e as súas institucións de proximidade, os concellos, para previr situacións como as vividas nos seis anos precedentes.

En exercicio dunha gobernanza multinivel, estes documentos son debatidos cos representantes de todos os sectores e de todas as cidades da Eurorrexión: institucional, social, económico, cultural e académico.

O Eixo Atlántico atópase en proceso de actualizar a súa axenda urbana debido aos cambios significativos ocorridos desde a súa elaboración. Neste tempo, enfrontámonos a unha crise económica global, a dúas guerras bélicas (a de Gaza e a de Ucraína) e a unha pandemia mundial que transformaron profundamente as nosas realidades sociais, económicas e xeopolíticas. Estas circunstancias deixaron leccións valiosas que precisan ser integradas na nosa planificación futura, adaptando as nosas estratexias para facer fronte aos novos desafíos, fortalecer a resiliencia das nosas cidades e asegurar un desenvolvemento máis equitativo e sostible para os próximos anos.

Reunións de expertos no proceso de elaboración da axenda urbana e o seu plan de acción.

CONGRESOS

CONGRESO DE VIGO 1996

O congreso de debate das propostas coa sociedade reúne en Vigo dirixentes de todos os ámbitos da Eurorrexión, e é inaugurado polo entón ministro e posteriormente presidente do Goberno español, Mariano Rajoy. A clausura corre por conta do presidente da Xunta de Galicia, Manuel Fraga. É neste congreso cando se crean e conceden por primeira vez as Medallas do Eixo Atlántico, coas que se recoñece aquelas persoas ou institucións que desenvolven un traballo relevante en prol da cooperación e da construción da Eurorrexión.

Intervención do ministro de Administracións Públicas de España, Mariano Rajoy. Vigo, 1996

CONGRESO DE OURENSE 2005

Cun forte impulso á investigación do territorio aplicada ao desenvolvemento da Eurorrexión e á planificación para o uso eficiente dos fondos europeos do período 2000-2007, o documento é debatido nun congreso que, novamente, reúne máis de 500 dirixentes sociais, económicos, políticos, académicos e culturais da Eurorrexión, neste caso en Ourense, en 2005.

CONGRESO DE BRAGA 2017

O Eixo xa viviu a súa gran ampliación e os dirixentes políticos, sociais e económicos das 38 cidades que o integran volven reunirse en Braga para discutir a primeira axenda urbana transfronteiriza, nun congreso que clausura o primeiro ministro de Portugal, António Costa.

António Costa, primeiro ministro de Portugal, clausura o congreso de debate da axenda urbana do Eixo Atlántico. Braga, 2017

RELACIÓNS INTERNACIONAIS

EUROPA

O presidente da Comisión Europea, Durão Barroso, intervén no Congreso Europeo de Fronteiras. A Coruña, 2012

En 2009 o Eixo Atlántico convoca en Guimarães a primeira Conferencia da Fronteira Ibérica, á que asisten máis de 200 persoas de todas as organizacións que traballan nos territorios de fronteira e que, desde entón, o fan conxuntamente.

Posteriormente, en 2012 convócase o primeiro Congreso Europeo de Fronteiras, na cidade da Coruña, no que participan representantes de todas as organizacións transfronteirizas da UE e que inaugura por videoconferencia o presidente da CE, Durão Barroso.

A ministra española Elena Salgado e o ministro portugués Nunes Correia no congreso sobre «cooperación de 2.ª xeración». Guimarães, 2009

COOPERACIÓN TRIANGULAR

O proxecto de cooperación internacional no que participa o Eixo Atlántico xunto con institucións de México, Cuba e Cabo Verde ten como obxectivo avanzar cara a un modelo de turismo máis responsable e sostible en cidades históricas e declaradas Patrimonio Mundial. A iniciativa promove o intercambio de coñecementos e experiencias entre territorios que comparten retos similares, como a presión turística, a conservación do patrimonio, a revitalización dos centros históricos e a mellora da calidade de vida da poboación residente.

A achega do Eixo Atlántico baséase na súa experiencia en planificación urbana e desenvolvemento de estratexias de turismo sostible, contribuíndo ao deseño de metodoloxías e ferramentas que permitan transformar a actividade turística nunha oportunidade para o desenvolvemento local. O proxecto prevé elaborar diagnósticos, identificar boas prácticas e definir indicadores comúns que axuden ás cidades participantes a xestionar o turismo de maneira equilibrada, compatibilizando a protección do patrimonio, o impulso da economía e do emprendemento local e a construción de cidades máis inclusivas, sostibles e resilientes.

Cooperación Triangular en Mexico

Cooperación Triangular en Cuba

Avanzar cara a un modelo de turismo máis responsable e sostible en cidades históricas e declaradas Patrimonio Mundial

A ARXENTINA

Reunión con Luis Green, secretario de Estado de Fronteiras do Goberno da Arxentina. Bos Aires, 2017

A cooperación para o desenvolvemento que impulsa a Comisión Europea é un magnífico instrumento para transferir a experiencia do Eixo Atlántico e adquirir novos coñecementos que aplicar ao territorio. En 2020 iníciase un proceso de internacionalización, que ata o momento se desenvolveu en 2 escenarios:

BRASIL E URUGUAI

En 2014 unha delegación do goberno do Brasil, na que participaba o prefeito de Bagé, Luís Eduardo Colombo, entón presidente da Comisión de Municipios Transfronteirizos e Vicepresidente da Asociación de Municipios do Brasil, realizou unha misión ao territorio do Eixo Atlántico na que tivo ocasión de coñecer os incipientes traballos de elaboración da axenda urbana. Como resultado desta viaxe, en 2017, o secretario xeral do Eixo Atlántico foi convidado á fronteira do Uruguai (Rivera) co Brasil (Sant'Ana do Livramento) para manter reunións con responsables políticos e coas universidades para analizar a posible transferencia da

Presentación da primeira axenda urbana transfronteiriza do Mercosur, 2022

Inauguración do primeiro gabinete transfronteirizo do Mercosur

experiencia do Eixo Atlántico a aquel territorio. Naquela viaxe tamén mantivo unha reunión en Bos Aires co secretario de Estado de Fronteiras da Arxentina, Luis Green.

Posteriormente, en 2019, o Eixo Atlántico impartiu un seminario de formación na fronteira da Arxentina (Posadas) con Paraguai (Encarnación), para formar a responsables políticos, académicos e sociais sobre a elaboración dunha axenda urbana para ese continuo urbano transfronteirizo. Como resultado de todo este traballo, en 2019, o Eixo Atlántico presentou e viu aprobado un primeiro proxecto por importe dun millón de euros para desenvolver na cidade brasileira de Sant'Ana do Livramento, fronteiriza coa cidade uruguaia de Rivera. Proxecto que contempla actuacións en materia de economía circular, integración social e xestión de residuos, así como a creación dunha oficina conxunta na fronteira e a elaboración dunha axenda urbana.

Seminario de formación na fronteira da Arxentina con Paraguai, 2019

Visita do sec. xeral do Eixo Atlántico e o vicepresidente da CM de Viana do Castelo a São Leopoldo. Brasil, 2018

O CANADÁ

Internacionalización das cidades, Programa IURC da Unión Europea

No contexto do programa Cooperación Rexional Urbana e Internacional (IURC) da Unión Europea, en 2018 e 2021 foron aprobados dous proxectos de intercambio impulsados polo Eixo Atlántico con cidades do Brasil e do Canadá; programas que se desenvolven entre 2021 e 2023.

O alcalde de San Xoán de Terranova, Danny Breen, recibe unha delegación do Eixo Atlántico e da cidade de Braga co obxectivo de comezar un proceso de cooperación entre ambas as cidades, 2022

Unha delegación de San Xoán de Terranova reúnese en Braga co presidente da Cámara Municipal, Ricardo Rio, para comezar un proceso de cooperación entre ambas as cidades e unha rede internacional de referencia en innovación urbana e desenvolvemento urbano sostible. Braga, 2022

CUBA

O entón presidente do Eixo Atlántico, Ricardo Rio, e o secretario xeral, Xoán Vázquez Mao, reuníronse na Habana con autoridades cubanas e institucións europeas para impulsar proxectos conxuntos de cooperación ao desenvolvemento. Isto parte da visita dunha delegación da Oficina do Historiador da Habana, entidade responsable da recuperación e a restauración da Habana Vella, a cidades do Eixo Atlántico no mes de xullo. Baixo a solicitude da delegación, o Eixo Atlántico foi o responsable de organizar os encontros. A axenda de tres días incluíu reunións co Ministerio de Comercio e o Investimento Estranxeiro, a gobernadora da Habana, o Consello de Administración Municipal da Habana Vella e o presidente da Asemblea Municipal da Habana, entre outros dirixentes. Tamén visitaron os proxectos financiados con fondos europeos na capital cubana.

Ricardo Rio e Xoán Mao con Yanet Hernández, gobernadora da Habana

Durante a visita oficial, asinouse un protocolo de colaboración coa Oficina do Historiador para impulsar proxectos de desenvolvemento e intercambios entre as cidades do Eixo Atlántico e institucións da Habana. Deste xeito, países como Cuba ou Arxentina propuxeron asociarse co Eixo Atlántico en proxectos de cooperación ao desenvolvemento. No caso de Cuba, coa que existe un vínculo histórico especial para Galicia, exponse un intercambio tanto no ámbito da contribución da recuperación da Habana Vella, como ao desenvolvemento e das actuacións contidas na mesma: sustentabilidade, mobilidade, descarbonización, economía e cohesión social.

Esta programación de cooperación triangular entre Cuba, México e Cabo Verde, co apoio de Eixo Atlántico como socio español, plantéase como unha intervención estruturada en 6 actividades consecutivas durante 24 meses (novembro 2025 - novembro 2027), deseñada para abordar o reto central de harmonizar a vitalidade turística coa integridade patrimonial e a calidade de vida dos seus habitantes, transformando a presión visitante nunha oportunidade para un desenvolvemento urbano inclusivo, resiliente e sostible, que fortaleza a participación comunitaria, incorpore a perspectiva de xénero e garanta a conservación do patrimonio mentres se beneficia á poboación local.

Ricardo Rio e Xoán Mao con Perla Rosales Aguirreurreta, directora xeral da oficina do historiador da cidade da Habana

O proceso de internacionalización do Eixo Atlántico comezou tras a visita dunha misión oficial de Brasil, interesada en coñecer a experiencia de cooperación entre Portugal e Galicia. Esta misión deu lugar ao proxecto Fronteira da Paz, financiado pola Comisión Europea, que adaptou o modelo do Eixo Atlántico a América Latina, promovendo o desenvolvemento local e a cohesión territorial. O éxito desta iniciativa valeulle ao Eixo Atlántico o recoñecemento internacional e a proposta de colaboración de países como Arxentina, Uruguai, Cuba e Cabo Verde, marcando o inicio dunha nova etapa de cooperación internacional. Este impulso deu lugar a un proceso estruturado de internacionalización baseado na cooperación solidaria e na transferencia de coñecemento.

O proxecto Fronteira da Paz foi clave para consolidar o modelo de cooperación transfronteiriza do Eixo Atlántico, destacando logros como a creación da primeira Axenda Urbana Binacional do Mercosur e do primeiro plan de xestión de residuos na rexión. Ademais, estableceuuse a primeira oficina transfronteiriza do Mercosur e o Centro de Catadores para a inclusión social e económica. Actualmente, o Eixo Atlántico segue a traballar en novos proxectos internacionais en colaboración coa AECID, co obxectivo de crear Axendas Urbanas que equilibren o desenvolvemento económico, a conservación do patrimonio e a inclusión social, promovendo o turismo sostible e a participación comunitaria.

El Eixo Atlántico presenta al director de la AECID, Antón Leis, el informe "Fundamentos para una diplomacia local"

O Eixo Atlántico presentou á AECID o informe "Fundamentos para unha diplomacia local", que destaca a importancia de que as cidades e rexións participen na diplomacia internacional para acceder a oportunidades de cooperación e desenvolvemento. O informe, elaborado por José Luis Méndez Romeu e Paulo Ramalho, subliña a necesidade dunha diplomacia local centrada en principios como os dereitos humanos, a democracia e a cooperación descentralizada, especialmente tras a pandemia e a guerra en Ucraína. O documento tamén analiza os cambios xeopolíticos e os seus efectos nos concellos, propoñendo medidas para que os gobernos locais definan políticas internacionais estratéxicas. Reforza o modelo de cooperación transfronteiriza do Eixo Atlántico, que promove a coordinación entre administracións e a participación activa dos gobernos locais nos asuntos internacionais.

CANDIDATURAS XESTIONADAS EN 32 ANOS

Nestes máis de 30 anos, o Eixo Atlántico xestionou 38 proxectos europeos, o que lle achega unha extraordinaria experiencia e fiabilidade na xestión eficiente e transparente dos mesmos.

- **RECITE II**
  - Millenium
- **CE – DG EMPLEO Y ASUNTOS SOCIALES**
  - ORIGINAL SIN
- **Interreg IIIA**
  - EIXO
  - AMBIENTE 21
  - CEER
  - EUROREGIÃO
  - DESUB
  - MOBILITAS
  - SIUTEA
- **Espacio Atlántico**
  - ATLANTE
  - STELLA MARIS
  - CLIMATLANTIC
  - IMAGINA ATLANTICA
  - POST
  - BRIDGES
- **Interreg IV C – Interregional**
  - DLA
- **Interreg Europe**
  - EPICAH
  - EURE
  - EDIN
- **Interreg Sudoe**
  - USE4FOREST
- **POCTEP**
  - EIXO
  - EUROCIUDAD
  - RETALER
  - RIET
  - ADL
  - EIXO INTERIOR
  - DESOURB
  - EURORREGION 2020
  - DESURB
  - MC2
  - DESTINO FRONTERA
  - SISTEMA URBANO
  - C3D
  - HI_EXPERIENCE
  - FENIX
  - TSI
  - SIRBEC
- **IURC – Intercambio entre ciudades**
  - São Leopoldo - Viana
  - Canadá – Braga
  - Braga - St. John's de Terranova (Canadá)
- **INTPA – Cooperación Exterior**
  - Fronteira da Paz
- **AECID**
  - Cooperación Triangular Cuba, Cabo Verde, México

COMUNICACIÓN

Se un país non se constrúe sen medios de comunicación libres, unha Eurorrexión non se estruturará socialmente ata que non existan mecanismos para ter acceso á mesma información, libre e veraz, eliminando o último efecto fronteira. En consecuencia, deséñase unha estratexia de comunicación tendente a normalizar a información en toda a Eurorrexión e a fomentar o intercambio de datos e contactos entre xornalistas de ambas as rexións, que hoxe son moi fluídos.

A presenza do Eixo Atlántico nos medios é regular e destacada tanto na prensa escrita, coma na radio e televisión ou nas axencias de noticias. Nos últimos anos, e con maior énfase desde a pandemia de 2020, creamos unha liña informativa especial enfocada nos medios dixitais.

Entrevista no programa Bos Días da TVG

Entrevista á presidenta do Eixo Atlántico, Lara Méndez, no programa La Brújula de Onda Cero Galicia

A actualidade da Eurorrexión nos medios. Programas en Radio Vigo Cadena Ser, Antena Minho e Porto Canal

Por último, impúlsase a creación de plataformas e recursos mediáticos conxuntos. En 2006 o Eixo Atlántico promove a produción dun documental sobre a Eurorrexión, dirixido por Manuel Campo Vidal, presidente da Academia de Televisión de España. A serie constitúe non só un documento histórico, senón unha enciclopedia audiovisual da Eurorrexión e da cooperación. A RTP (Radio e Televisión de Portugal) e a TVG (Televisión de Galicia) emiten a serie documental, tanto nas canles nacionais, como nas internacionais.

ENCONTRO DE XORNALISTAS DA EURORREXIÓN

Visita de xornalistas da Eurorrexión ás institucións comunitarias. Bruxelas, 2012

Conscientes do gran volume de información que xeran as institucións europeas, o Eixo Atlántico celebrou varias sesións de carácter formativo dirixidas aos xornalistas da Eurorrexión para poderlles facilitar o seu labor. Tamén se realizan visitas regulares ás institucións europeas, onde se manteñen encontros con autoridades, expertos e altos funcionarios da UE.

Visita de xornalistas da Eurorrexión ao Centro de Coordinación de Resposta a Emerxencias da UE xunto co comisario de Axuda Humanitaria e Xestión de Crisis, Christos Stylianides

ÁREAS POLÍTICAS

CONFERENCIA DE ALCALDES E ALCALDESAS E COMISIÓNS POLÍTICAS

Xa nada volverá ser igual despois da pandemia que estala ao comezo de 2020 e que nos condicionou durante este ano e o 2021. Unha situación non prevista que afecta as cidades e as súas estruturas. Tiñamos a convicción de que nada sería igual, pero non sabiamos como xestionar o día despois. A existencia da axenda urbana e, moi especialmente, o seu plan de acción constituía unha ferramenta importantísima para acometer o futuro inmediato, pero a pandemia alterara tantas cousas que era necesario reflexionar sobre como facelo.

No mes de setembro de 2020, e tra-la finalización do período de confinamento domiciliario, o Eixo Atlántico lanza unha iniciativa pioneira: a Conferencia de Alcaldes de Pontevedra, na que reúne os alcaldes das cidades do Eixo Atlántico, xunto cun grupo de expertos de alto nivel naquelas áreas que a pandemia evidenciara como as máis importantes: a investigación, a innovación, a sostibilidade, a economía e a política social, nunha conferencia na que se analizan as estratexias e medidas que desenvolver non só para a saída da crise provocada pola pandemia, senón tamén para construír cidades resilientes ante crises futuras. Como resultado desta conferencia, identificáronse as prioridades estratéxicas para acometer a saída da crise das cidades e os territorios resilientes.

Creáronse 3 comisións políticas correspondentes a cada unha destas prioridades, que son, desde entón, as que desenvolven a estratexia política do Eixo Atlántico.

Ricardo Rio, presidente do Eixo Atlántico, e Lara Méndez, vicepresidenta, comparecen ante os medios trala reunión. Pontevedra, 2020

CONFERENCIA DE ALCALDES E ALCALDESAS POST COVID19
CONFÊRENCIA DE PRESIDENTES PÓS COVID19
EIXO ATLÁNTICO DO NOROESTE PENINSULAR
PONTEVEDRA 17/09/20
CONFERENCIA DE ALCALDES POST COVID19
ANÁLISIS Y PROPUESTAS

ÁREA POLÍTICA DE SOSTENIBILIDAD URBANA

Presidida polo alcalde de Valongo, José Manuel Ribeiro, identifica e define o marco político que permite un desenvolvemento urbano sostible e o seu entroncamento co Pacto Verde Europeo. Algunhas das súas liñas de actuación son:

1. Axencia de Ecoloxía Urbana

Eixoecologia nace en 2009 a partir da Comisión de Desenvolvemento Sostible do Eixo Atlántico como unha entidade de soporte á planificación estratéxica municipal en materia de medio ambiente, nos municipios da organización e nas cidades asociadas a estes.

Este proxecto, de Desenvolvemento Sostible Urbano, ten por obxectivo coordinar a ordenación sostible do territorio mediante a definición dun modelo innovador de planificación e xestión territorial na Eurorrexión, baseado no desenvolvemento sostible, a monitorización das actuacións levadas a cabo no territorio e a xeración e difusión do coñecemento.

2. Planificación urbana sostible

A axenda urbana desenvólvese a través de:

2.1. Plan de Descarbonización

2.2. Plan de Mobilidade Sostible

2.3. Plan de Sostibilidade do Sistema Urbano

2.4. Delimitación de Áreas Urbanas

Reunión de la Comisión Política de Sostenibilidad Urbana

O Eixo Atlántico traballa na elaboración dunha política común de prevención de incendios e recuperación de espazos forestais a través do proxecto europeo USE4FOREST. Este proxecto, liderado pola Dirección Xeral de Montes da Xunta de Galicia e con socios de España, Portugal e Francia, busca definir estratexias conxuntas fronte aos incendios forestais, restaurar áreas queimadas e promover accións preventivas vinculadas á xestión sostible do territorio, incluíndo iniciativas que reforzan a actividade económica no medio rural para contribuír á súa conservación.

AXENDA URBANA DO EIXO ATLÁNTICO

O Eixo Atlántico desenvolveu unha Axenda Urbana transfronteiriza para o sistema urbano de Galicia e do Norte de Portugal, concibida como unha estratexia común para orientar o desenvolvemento das cidades da Eurorrexión e afrontar de maneira coordinada os seus principais retos urbanos.

Presentada en Braga en 2017, coincidindo co 25.º aniversario da creación do Eixo Atlántico, esta Axenda Urbana converteuse na primeira de carácter transfronteirizo de Europa.

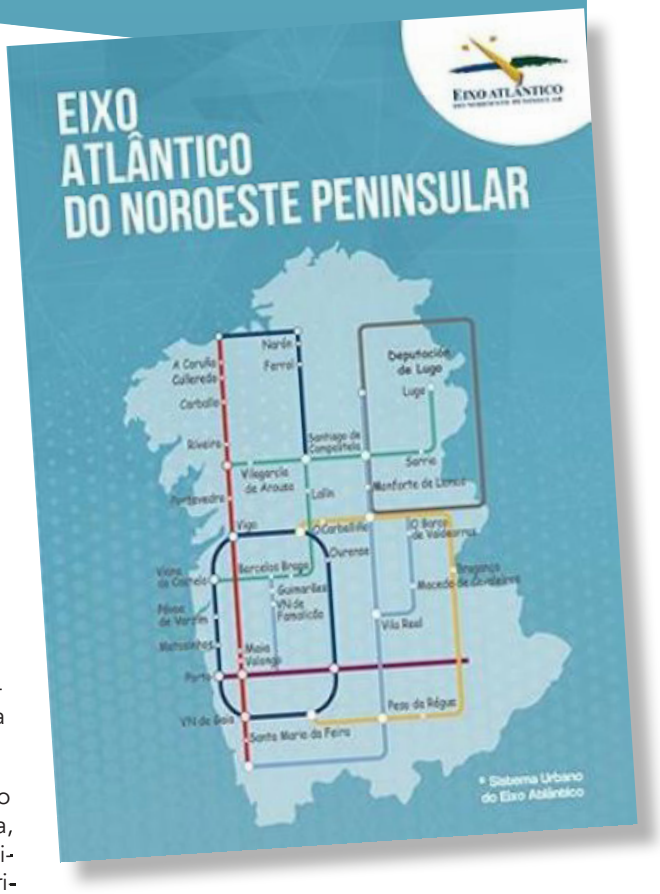
En 2018 presentouse o Plan de Acción da Axenda Urbana, que trasladou a estratexia a un marco operativo mediante un catálogo de liñas de intervención e obxectivos específicos, definindo tamén os principais axentes implicados no seu desenvolvemento.

Desde entón, o contexto europeo e territorial evolucionou, con novos desafíos vinculados, entre outros ámbitos, á transición dixital e ambiental, o que fixo necesaria a actualización da estratexia.

Actualmente, o Eixo Atlántico está a culminar o proceso de actualización da súa Axenda Urbana, co obxectivo de adaptar as súas liñas estratéxicas ao novo contexto socioeconómico e ás prioridades europeas. Unha vez finalizado, elaborarase un novo Plan de Acción que permitirá concretar estas liñas estratéxicas e facilitar a súa aplicación por parte das cidades, adaptándoas ás características e necesidades de cada municipio.

A Axenda Urbana do Eixo Atlántico constitúe así un marco común para impulsar un desenvolvemento equilibrado e sostible das cidades da Eurorrexión, reforzando o seu papel como motores do desenvolvemento rexional e promovendo cidades máis sostibles, inclusivas e integradoras.

Ao mesmo tempo, trátase dunha ferramenta de orientación e cooperación, non dun instrumento que substitúa a capacidade de decisión municipal.

Son as propias cidades as que, a partir da súa realidade e das súas prioridades, deben definir as actuacións e converter esta estratexia común en políticas e proxectos concretos.

Desde entón, o contexto europeo e territorial evolucionou, marcado por acontecementos como a pandemia, a crise económica, a invasión de Ucraína, a situación en Gaza e o conflito entre Estados Unidos e Irán, que xeraron novos desafíos para as cidades e fixeron necesaria a actualización da estratexia.

PLAN DE DESCARBONIZACIÓN

O Plan de Descarbonización pretende elaborar un plan de acción para a descarbonización dos municipios do Eixo que busque a redución e optimización do consumo enerxético en todos os ámbitos que son competencia do municipio, así como a produción local de enerxía renovable.

Á vez, preténdese establecer criterios para influír naquelas medidas que transcenden a capacidade de decisión ou actuación dos municipios, por ser competencia estatal ou europea.

Xa que o consumo de enerxía e, por tanto, as estratexias para a descarbonización son algo transversal a practicamente todos os sectores da actividade urbana, divídese o traballo en tres grandes ámbitos.

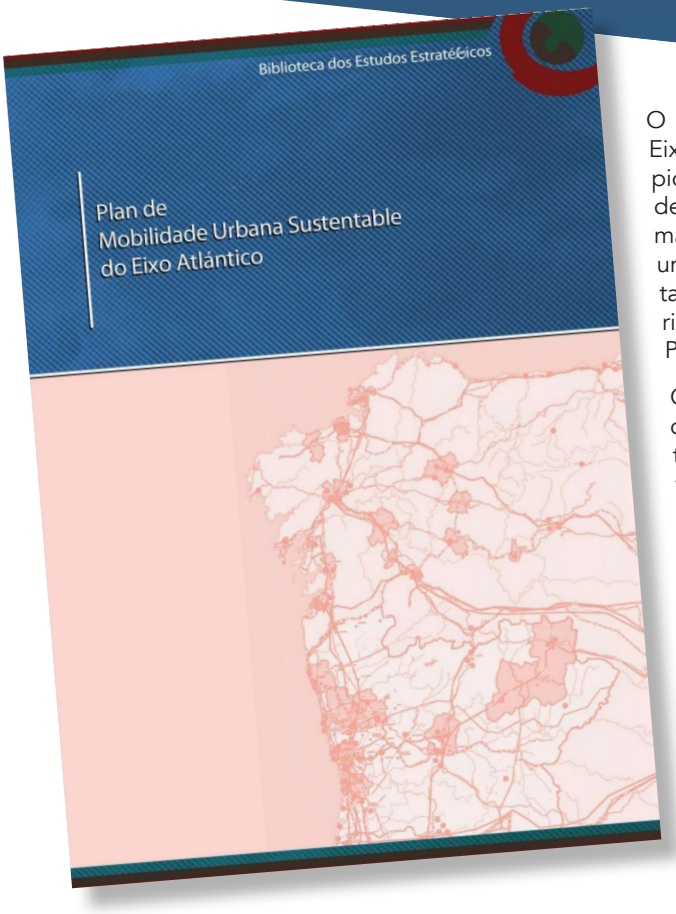
No ano 2022 abordouse a compoñente física (urbanismo, espazo edificado, espazo público, equipamentos…). En 2023 traballouse sobre os aspectos relacionados coa mobilidade e funcionalidade urbana, e en 2024 sobre os relacionados co metabolismo urbano (residuos, ciclo da auga, calidade do aire…).

Presentación Plan de Descarbonización. Ponteareas, 2022

PLAN DE MOBILIDADE SOSTIBLE

O Plan de Mobilidade Urbana Sostible do Eixo Atlántico define os obxectivos, principios e liñas estratéxicas para unha mobilidade máis sostible nos municipios que conforman o Eixo Atlántico, co obxectivo de definir unha estratexia común que logo se concretará en cada municipio. As actuacións prioritarias que darán contido ao establecido no PMUSEA serán definidas por cada un deles.

O PMUSEA recolle criterios e recomendacións para unha mobilidade sostible no contexto local e europeo, identificando as actuacións estratéxicas específicas para cada municipio do Eixo Atlántico e a súa área de influencia. O ámbito prioritario de traballo será a cidade e a súa área de influencia.

O Plan aborda tanto a mobilidade intramunicipal (orixe e destino no propio municipio) como a debida ás entradas ou saídas do municipio, así como tamén as diferentes realidades territoriais: áreas compactas ou difusas, a presenza ou non de elementos atraentes próximos ao núcleo urbano residencial, tales como polígonos industriais, centro, etc.

Presentación do Plan de Mobilidade Urbana Sostible. A Coruña, 2020

PLAN DE SOSTIBILIDADE DO SISTEMA URBANO

Desde que no ano 2010 o Eixo Atlántico definiu e publicou as bases para un modelo territorial de sostibilidade do noroeste peninsular, non cesou no seu empeño de definir os criterios e marcar as liñas de actuación que, tendo en conta as características propias e distintivas do territorio, conduzan cara a un desenvolvemento máis intelixente das súas cidades.

Dous anos despois, o Eixo Atlántico publicou o primeiro informe de sostibilidade da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal, no que se analizaba a evolución no tempo e a distribución no espazo de 26 indicadores de sostibilidade que pretendían realizar un diagnóstico cuantitativo da situación da Eurorrexión.

O Plan de Sostibilidade Urbana do Eixo Atlántico (2023) aspira a ser a ferramenta, o instrumento conceptual que debe marcar o rumbo do desenvolvemento urbano da Eurorrexión. Neste sentido, a incorporación dos principios e criterios de sostibilidade explicitados no presente Plan de Sostibilidade Urbana constitúe unha poderosa ferramenta para a mellora da calidade dos asentamentos humanos.

O Plan adapta os criterios xerais que sobre urbanismo sostible emerxen dos documentos anteriores ás principais tipoloxías urbanas que se asentan na Eurorrexión.

Presentación do Plan de Sostibilidade Urbana. Póvoa de Varzim, 2021

DELIMITACIÓN DE ÁREAS FUNCIONAIS EN GALICIA

O presente informe presenta os criterios de delimitación das áreas funcionais de vilas cabeceiras comarcais, para que poidan acceder aos fondos estruturais para a sostibilidade urbana. Na Unión Europea, a organización encargada da definición de unidades administrativas (Eurostat) define áreas urbanas funcionais como «un conxunto de municipios que están englobados nunha única zona de influencia laboral, caracterizada por unha alta taxa de desprazamentos laborais entre os referidos municipios».

A finalidade destas áreas sería reverter a dinámica demográfica e económica das zonas non metropolitanas. E, sobre todo, estes núcleos funcionais serían os elementos fundamentais para fomentar unha economía e actividade laboral relacionada coa sostibilidade ecolóxica, que están en grave risco de crebar, tal e como se puxo de manifesto no verán de 2022.

O informe estrutúrase en tres apartados básicos. Nun primeiro apartado, analízanse os conceptos teóricos que definen as áreas funcionais na Unión Europea e, de forma máis específica, na península ibérica. Nun segundo capítulo, avalíanse as características xeográficas de Galicia nas relacións entre a poboación e o territorio, o que condiciona a política de ordenamento territorial que tivo lugar nos últimos cincuenta anos. Por último, presenta unha síntese propositiva para o goberno de España, para avalar a selección de centros funcionais que poidan contribuír a desenvolver unha política territorial no contexto da sostibilidade e da execución dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible.

Debate sobre as áreas funcionais e a política urbana en España. Culleredo, 2023

ÁREA POLÍTICA DE ECONOMÍA

Identifica e define o marco político que permita un desenvolvemento económico e impulse a cohesión do territorio e a xeración de infraestruturas que favorezan ambos os obxectivos.

As súas liñas de actuación son:

- Informe Socioeconómico
- Infraestruturas
- Turismo

INFORME SOCIOECONÓMICO

O Anuario Socioeconómico constitúe un soporte de información para contribuír á promoción das áreas territoriais que integran o Eixo Atlántico, coa vontade de pór en valor as súas fortalezas e potencialidades.

Avalíase o comportamento das principais magnitudes económicas, subliñando a relevancia que posúen cada unha delas no contexto xeral da realidade socioeconómica de Galicia e da Rexión Norte de Portugal. O Anuario é unha ferramenta de análise de gran utilidade que recolle a información proveniente das estatísticas oficiais e clasifícaas de maneira completa e coherente, permitindo proxectar no horizonte un marco de análise e de reflexión.

TURISMO

CAMIÑO PORTUGUÉS DE SANTIAGO

Outra das iniciativas de referencia do Eixo Atlántico é a promoción do Camiño Portugués de Santiago. O Camiño de Santiago (que percorre toda a Eurorrexión nas súas múltiples rutas) sufrira un esquecemento continuado por parte dos gobernos. As cidades do Eixo Atlántico son conscientes da necesidade e importancia de acometer labores de mellora dos Camiños, así como da súa promoción. O Eixo Atlántico asume o seu impulso en 2014, realizando un informe de situación, inventario de necesidades e custo das mesmas que, unha vez presentado ao Goberno de Portugal, sirva para equiparar estas rutas, en crecemento constante, a aquelas que gozan das mellores condicións.

Así mesmo, elaborouse a proposta para a candidatura a Patrimonio da Humanidade pola UNESCO, como xa o son o Camiño Francés e o Camiño do Norte.

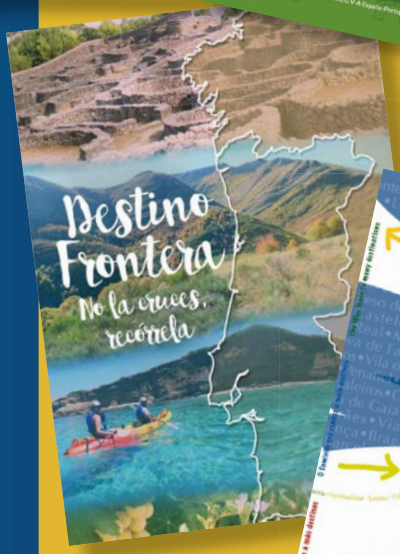

Elaborouse unha proposta para que o Camiño Portugués se candidate a Patrimonio da Humanidade pola UNESCO

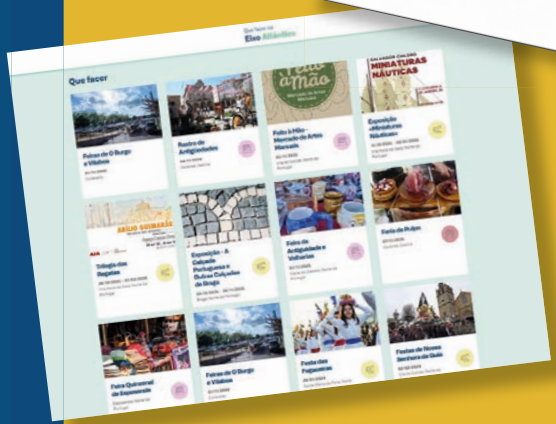
GUÍAS TURÍSTICAS

O Eixo Atlántico, que durante anos publicou guías turísticas en papel, substituíu ese formato por unha nova guía turística dixital. Esta plataforma permite planificar viaxes personalizados por Galicia e o Norte de Portugal, reunindo de forma actualizada información cultural, gastronómica, patrimonial e natural, así como axendas municipais, eventos, concertos e festividades. A guía dixital, autoactualizable e editada polos concellos do Eixo Atlántico, facilita ao usuario unha visión completa e accesible da oferta turística do territorio. Ademais, permite filtrar contidos e coñecer a programación específica de cada concello nas datas de visita, facendo a experiencia máis útil e personalizada.

EXPOCIDADES

Inauguración VIII Expocidades – Sarria 2025

Expocidades, Mostra Turística das Cidades do Eixo Atlántico e de promoción do turismo de proximidade na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.

O turismo non só é unha das grandes industrias da Eurorrexión e, por tanto, motor económico e de creación de emprego, senón que tamén é o principal instrumento de coñecemento e de eliminación de fronteiras inmateriais. En consecuencia, desde o primeiro momento o Eixo Atlántico asumiuno como unha das súas prioridades. O esquema é moi sinxelo: sete millóns de persoas, cun teito de 52 fins de semana anuais, supón un importantísimo nicho de mercado no ámbito do turismo de proximidade. Así naceu Expocidades, feira do turismo de proximidade.

Sarria 2025

NOVOS CONCEPTOS TURÍSTICOS

O Eixo Atlántico vén desenvolvendo desde hai unha década a identificación e o desenvolvemento de novos conceptos turísticos que impulsen ofertas diferenciadas e pensadas desde territorios periféricos con menores facilidades de conectividade que os grandes destinos tradicionais.

Este proceso iníciase hai máis dunha década co concepto de turismo de fronteira identificado co slogan «dous países, un destino» que hoxe en día xa se estendeu por toda Europa. Este concepto reforzouse coa creación da rede EPICAH, xerada a partir dun proxecto Interreg Europe, e integra representantes de 8 fronteiras europeas.

Esta rede organizou en 2019 o Foro Europeo de Turismo na cidade portuguesa de Braga, e o foro Tourism at border regions: an economic strategy for peripheric regions en Bruxelas, no que participaron responsables políticos e eurodeputados das 8 fronteiras que integran o proxecto, así como representantes da Comisión Europea e do Comité das Rexións.

Entre as principais conclusións figura a necesidade de dotar á Unión Europea dunha verdadeira política de turismo, outorgando a este sector un maior nivel institucional. Na actualidade, están a identificarse e deseñarse outros conceptos, como o turismo de autor, como ferramenta para desenvolver un turismo de excelencia que respecte e preserve os valores culturais e o patrimonio, fronte ao turismo masivo e o seu impacto negativo sobre a vida e a morfoloxía urbana das cidades; o turismo policéntrico para pór en valor o conxunto de pequenas cidades próximas entre si con recursos atractivos, pero insuficientes para motivar unha viaxe, e o turismo accesible, para favorecer o goce turístico de persoas con dificultades de mobilidade.

INFRAESTRUCTURAS. CORREDOR ATLÁNTICO

Xa en 2014, o coordinador da Rede Europea de Transportes, Carlo de Grandis, reuníase en Viana do Castelo con dirixentes políticos e empresariais da fronteira hispano-lusa para falar sobre as conexións ferroviarias prioritarias que enlazarían a fachada atlántica ibérica con Europa.

En 2018, durante unha reunión con Carlo Secchi, coordinador europeo da Rede Transeuropea de Transportes, este confirmou ao presidente do Eixo Atlántico que a liña A Coruña-Vigo-Ourense-Monforte-O Barco-Palencia sería integrada no Corredor Atlántico.

A importancia desta decisión radicaba non só na competitividade para os portos galegos, ao poder pór as súas mercadorías en toda Europa en tempos competitivos, senón tamén no impulso económico que achegará ao interior de Galicia, zona con grandes problemas demográficos pola falta de investimentos e de movemento económico. Todos estes aspectos xa foran recollidos polo Eixo Atlántico no foro que organizou en Monforte de Lemos en maio de 2016.

Os secretarios de Estado de España, Julio Gómez-Pomar, e de Portugal, Guillerme de Oliveira, xunto ao coordinador da Rede Transeuropea de Transportes da Comisión Europea, Carlo de Grandis, e o secretario xeral do Eixo Atlántico nun foro sobre as conexións ferroviarias con Europa. Vigo, 2017

Cume de entidades políticas sociais e económicas en defensa do trazado galego do Corredor do Atlántico. O Barco de Valdeorras, 2018

Reunión do Eixo Atlántico co presidente da República de Portugal

Reunión con responsables de Transportes da Comisión Europea para defender o desenvolvemento do Corredor do Atlántico. Bruxelas, 2014

O secretario xeral do Eixo Atlántico e o alcalde de Monforte, José Tomé, reclaman o impulso ao porto seco de Monforte para as saídas das mercadorías a través do Corredor Atlántico

A importancia da aprobación por parte da Comisión Europea radica en que, a partir da súa inclusión nos corredores europeos, o goberno español poderá iniciar os trámites para acometer a obra, que permitirá conectar as mercadorías, así como o transporte de pasaxeiros, a velocidades próximas aos 200 km/h, o que garantirá a competitividade dos portos galegos e portugueses.

Esta reunión, en 2016, tamén aborda o feito de impulsar o porto seco de Monforte, outra das reivindicacións históricas do Eixo, infraestrutura imprescindible para concentrar as mercadorías galegas e viabilizar os novos trens de 750 metros que circularán polos corredores europeos de transporte ferroviario.

ÁREA POLÍTICA DE INNOVACIÓN SOCIAL

Presidida polo alcalde de Ferrol, José Manuel Rey Varela, identifica e define o marco político que permite un desenvolvemento social e impulsa a cohesión do territorio e as políticas de loita contra a crise demográfica. Algunhas das súas liñas de actuación son:

MAPA DE COHESIÓN SOCIAL

Un dos principais instrumentos que desenvolve a axenda urbana é o mapa de cohesión social que constitúe un valiosísimo instrumento para planificar políticas que preveñan a marxinación social e a deterioración dos barrios onde se xere empobrecemento ou bolsas de marxinación, o que acaba transformando os barrios en guetos. O mapa de cohesión define a evolución das nosas cidades e a análise comparativa con respecto ás demais da súa contorna, en ámbitos que van desde o poder adquisitivo ata a violencia de xénero ou a fenda dixital.

Trátase dunha experiencia pioneira no ámbito europeo, xa que é a primeira vez que se realiza un mapa de cohesión nun sistema urbano transfronteirizo, enmarcado no cumprimento dos obxectivos de desenvolvemento sostible fixados pola ONU como parte da axenda 2030.

Instrumento para planificar políticas que preveñan a marxinación social e a deterioración dos barrios

A presidenta do Eixo Atlántico, o presidente da Deputación de Ourense e o secretario xeral na presentación do Mapa de Cohesión Social do Eixo Atlántico. Ourense, 2023

RETO DEMOGRÁFICO

Un dos problemas da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal e do sistema urbano do Eixo Atlántico é a asimetría existente no ámbito demográfico entre o eixo da costa, onde se concentra a maior parte da poboación, tanto do norte de Portugal como de Galicia, e o eixo interior, cun crecente problema de despoboamento, predominancia de medio rural e zona de montañas.

Por iso, o Eixo Atlántico desenvolve unha importante actividade no ámbito de identificar e impulsar medidas que contribúan a fixar poboación e frear o despoboamento para, desta maneira, impulsar a cohesión do territorio.

Neste ámbito, estase a traballar en medidas para previr e combater os incendios forestais, favorecer a creación de postos de traballo e actividade económica, tanto no ámbito dos investimentos como do emprendemento e da economía social, e mellorar os servizos públicos, as comunicacións e a mobilidade no eixo interior. Como exemplo destas medidas, impulsouse a creación da primeira asociación hispano-portuguesa de produtores de produtos tradicionais gastronómicos e organízanse dúas feiras anuais para favorecer a comercialización de devanditos produtos.

Así mesmo, estase a traballar nunha estratexia de captación de nómades dixitais para revitalizar o medio rural despoboado e, ao mesmo tempo, captar talento para o desenvolvemento económico, reforzando este mesmo obxectivo. Igualmente, esta estratexia obtivo o apoio da Comisión Europea a través de EDIN e USE4FOREST.

Feira de produtos tradicionais

EDUCACIÓN

MOSTRA MUSICAL

Xorde como unha aposta pola educación musical, para pór en valor o inmenso talento que reúnen os conservatorios e escolas musicais da Eurorrexión, á vez que se homenaxea en cada edición a compositores do territorio, reivindicando desta maneira a creatividade. A Mostra Musical do Eixo Atlántico, que se celebra cada dous anos nun municipio diferente, consolidouse como un referente da educación e interpretación musical.

A Mostra Musical é un concurso de intérpretes mozos de música clásica e jazz, estudantes das escolas municipais de música e conservatorios profesionais, das cidades pertencentes ao Eixo Atlántico

INTERCAMBIOS ESCOLARES

Este programa consiste na organización de intercambios de alumnos das cidades do Eixo Atlántico, durante os que levan a cabo diferentes actividades e visitas xunto cos alumnos do municipio que acolle a visita.

Estes intercambios fanse entre dúas cidades (unha de cada rexión), visitándose mutuamente co obxectivo de promover entre os estudantes e docentes o coñecemento dos municipios integrantes e do propio Eixo Atlántico, así como do seu patrimonio (cultural, natural, inmaterial) e sensibilizar os estudantes sobre a importancia de vivir nun municipio integrante dunha Eurorrexión.

Intercambio de escolares entre as cidades galegas e portuguesas do Eixo Atlántico

CULTURA

Inauguración Capital da Cultura 2025 en Viana do Castelo

CAPITAL DA CULTURA

A gran importancia dos programas culturais no marco de impulsar a Eurorrexión como un territorio creativo conducen a crear un programa máis amplo. Este programa pretende pór en valor a produción e creación cultural autóctona da Eurorrexión, dándoa a coñecer entre os seus cidadáns.

Así, desde a etnografía ata as culturas urbanas máis recentes, todas as manifestacións culturais teñen cabida neste programa ao longo dun ano. Desta forma, cada dous anos, os membros do Eixo elixen, de entre as candidaturas presentadas, a sede da seguinte edición. Pero non só o coñecemento cultural é un dos grandes logros da Capital da Cultura, senón que foi neste marco no que moitos creadores e artesáns se coñeceron e iniciaron un camiño compartido de intercambio de coñecementos, creación e debate cultural.

Inauguración Capital da Cultura 2025 en Viana do Castelo

A Capital da Cultura do Eixo Atlántico pon en valor os artistas da Eurorrexión

BIENAL DE PINTURA

Nos seus máis de 30 anos de vida, a Bienal de Pintura converteuse nun exemplo de mestizaxe cultural e de impulso aos territorios creativos. Varios dos artistas de gran renome na actualidade déronse a coñecer na Bienal.

Creadores que non se coñecían entre si hoxe comparten un ámbito de debate e intercambio creativo. E o que é case máis importante: a Bienal, na súa itinerancia polas cidades do Eixo Atlántico, permitiu incrementar o recoñecemento de creadores e da súa obra por parte tanto do público especializado e dos galeristas, como do público en xeral, favorecendo non só o consumo cultural senón tamén o movemento económico imprescindible para que os creadores poidan desenvolver o seu traballo.

As obras seleccionadas compoñen unha exposición itinerante que percorre varias cidades do Eixo Atlántico ao longo de varios meses.

XV Edición de la Bienal de Pintura en Viana do Castelo

BIENAL VIRTUAL

A exposición pódese visitar tamén de forma virtual desde 2021, cando o Eixo creou a Galería Virtual, na cal se pode percorrer o espazo para ver ao detalle todas as obras e información dos seus autores.

DEPORTES

Inauguración dos XV Xogos en Vila Nova de Famalicão, 2024

XOGOS DO EIXO ATLÁNTICO

Organizados por primeira vez nunha mesma cidade, en 1997 en Ferrol, son o máis coñecido, carismático e participativo programa de cantos desenvolve o Eixo Atlántico en máis de 30 anos.

Desde o seu inicio con 900 participantes, o interese que esta actividade xera nas cidades foise incrementado ata chegar aos máis de 2200 participantes da última edición.

Neste tempo, os Xogos reafirmáronse como o gran evento deportivo da Eurorrexión, fomentando o xogo limpo, o respecto ao adversario e, sobre todo, a convivencia e o intercambio de experiencias entre mozos deportistas galegos e portugueses. Os Xogos contaron na súa andaina con padriños e madriñas de renome, como a atleta portuguesa Rosa Mota, campioa olímpica de maratón nos Xogos de Seúl, ou Chano Rodríguez, nadador español con 8 medallas de ouro nas súas diversas participacións nos Xogos Paralímpicos. Primeiros ministros, presidentes de Galicia, ministros e secretarios de Estado de Deportes participaron tradicionalmente na inauguración.

Os Xogos do Eixo Atlántico son un evento deportivo único, que se celebra bienalmente, rotando de sede. Dirixidos a mozos deportistas de ata 16 anos, durante unha semana os participantes conviven e compiten en múltiples disciplinas deportivas na cidade que os acolle.

TORNEOS DEPORTIVOS

El Eixo Atlántico organiza diversos torneos deportivos. En la actualidad se celebran torneos de hockey sobre patines y taekwondo, en los que participan equipos de Galicia y del norte de Portugal.

Torneo de Taekwondo, Gaia 2022

Torneo de Hokey, A Coruña 2022

DEPORTE ADAPTADO

O Eixo Atlántico organiza un torneo de boccia DI, baloncesto en cadeira de rodas e taekwondo adaptado co obxectivo de promocionar e visibilizar o deporte adaptado en Galicia e no Norte de Portugal. Esta iniciativa busca fomentar a inclusión, a igualdade de oportunidades e o intercambio deportivo na Eurorrexión. Así mesmo, nos Xogos do Eixo Atlántico tamén se inclúen modalidades adaptadas como a natación, reafirmando o compromiso da organización co deporte inclusivo e a diversidade.

CONSELLO ESTRATÉXICO

Primeira reunión do Consello Estratéxico. Lugo

Este órgano de asesoramento reúne persoas de recoñecida experiencia nos ámbitos político, profesional e académico, co obxectivo de analizar os principais retos e oportunidades aos que se enfrontan as cidades e o territorio de Galicia e do Norte de Portugal. Creado por acordo da Comisión Executiva e ratificado pola Asemblea Xeral, a súa función é achegar unha visión ampla, plural e especializada que permita anticiparse aos cambios, identificar riscos e oportunidades e definir liñas de actuación orientadas a favorecer un desenvolvemento equilibrado do territorio e contribuír ao benestar da cidadanía.

Nun contexto marcado por crises económicas, enerxéticas e xeopolíticas, o Consello Estratéxico pretende reforzar a capacidade das cidades para afrontar situacións de incerteza e protexer especialmente os colectivos máis vulnerables. Para iso, combina coñecemento e experiencia desde diferentes ámbitos e sensibilidades, xerando propostas que poidan ser desenvolvidas tanto polas cidades individualmente como a través da cooperación en rede que representa o Eixo Atlántico. Entre os temas abordados atópanse a crise enerxética, o despoboamento, os incendios forestais ou a relación do territorio co mar. Creado por acordo da Comisión Executiva e ratificado na Asemblea Xeral.

Primeira reunión do Consello Estratéxico. Lugo

LOBBY POLÍTICO

LOBBY POLÍTICO

A presidencia da Conferencia das Cidades do Arco Atlántico, primeiro asumida por José Sánchez Bugallo, posteriormente por Carlos Negreira e este sucedido por José Maria Costa, a presidencia da delegación portuguesa no Comité das Rexións que ostentou así mesmo José Maria Costa, Ricardo Rio, alcalde de Braga, membro do Comité Executivo da rede EUROCITIES, actual presidente do Parlamento Global de Alcaldes, ou desde 2016, un dos Champion Mayors for Inclusive Growth da OCDE, marcaron unha década de liderado de dirixentes do Eixo Atlántico nas estruturas europeas, o que permitiu unha interlocución privilexiada coas institucións europeas, á vez que constata o éxito da estratexia deseñada polo Eixo Atlántico.

Coa comisaria europea de Política Rexional, Corina Crețu

Co presidente da República de Portugal, Marcelo Rebelo de Sousa

O presidente, o vicepresidente e o secretario xeral do Eixo Atlántico, Ricardo Rio, Alfredo García e Xoán V. Mao, respectivamente, recibidos en Lisboa polo presidente da República, Marcelo Rebelo de Sousa, 2016

Alcaldes do Eixo Atlántico con António Guterres, Primeiro Ministro de Portugal naquel momento e actual Secretario Xeral das Nacións Unidas.

Cos reis de España

Reunión de todas as organizacións da fronteira hispano-portuguesa cos secretarios de Estado de Portugal e España

LOBBY EN ESPAÑA E PORTUGAL

Co primeiro ministro de Portugal, Pedro Passos Coelho

Reunión do Eixo Atlántico co presidente da República de Portugal

Con António Costa, primeiro ministro de Portugal

LOBBY EN EUROPA

Coa presidenta do Comité das Rexións, Mercedes Bresso

Co Presidente da Xunta de Galicia, Alberto Núñez Feijoo e co Presidente da Comisión Europea, Durão Barroso.

Co exprimeiro ministro de Francia, Pierre Mauroy

Co presidente do Parlamento Europeo, Josep Borrell, e o presidente da Xunta de Galicia, Emilio Pérez Touriño

Coa secretaria de Estado de Transportes de Portugal, Ana Paula Vitorino

Co comisario europeo, Johannes Hahn

Co presidente da Xunta de Galicia, Emilio Pérez Touriño

Co comisario europeo de Desenvolvemento Rexional, Michel Barnier

Co ministro portugués de Infraestruturas, Luís Valente de Oliveira

PRAZAS DO EIXO ATLÁNTICO

Matosinhos

As cidades do Eixo Atlántico, como recoñecemento ao traballo da entidade e á importancia da cooperación entre elas, progresivamente van dando o nome da entidade a prazas e espazos urbanos de nova creación, dotando a cada unha delas dunha escultura conmemorativa obra de artistas locais. Con iso, ademais, avánzase na implicación do Eixo Atlántico na vida cotiá das cidades e dos cidadáns.

Viana do Castelo

Matosinhos

Vila Nova de Gaia

Braga

Bragança

Lugo

Vila Nova de Famalicão

PREMIOS RECIBIDOS

O Eixo Atlántico recibiu polo seu traballo diversos recoñecementos por parte de organizacións da sociedade civil, o que é un motivo especial de satisfacción.

Premio outorgado pola Federación de Asociacións de Veciños de Lugo

Premio outorgado pola Asociación Monfortina de Amigos do Ferrocarril

Medalla de ouro da cidade de Vila Nova de Gaia

Xuíces honorarios do Couto Mixto (entidade que promove a recuperación da memoria histórica galaicoportuguesa)

Premio outorgado pola Asociación de Rexións Fronteirizas Europeas

Premio "Evento Desportivo do Ano" aos XV Xogos do Eixo Atlántico, outorgado pola Câmara Municipal de Vila Nova de Famalicão

ORGANIGRAMA ESTRUTURAL

COMISIÓN EXECUTIVA

Luís Nobre
Presidente
(Viana do Castelo)

José Tomé Roca
Vicepresidente
(Monforte de Lemos)

Miguel Anxo Fernández-Lores
Presidente da Mesa da Asamblea
(Pontevedra)

Luísa Salgueiro
Vicepresidente da Mesa
da Asamblea
(Matosinhos)

Xoán Vázquez Mao
Secretario xeral
Secretario da Comisión Executiva
Secretario da Asemblea Xeral

VOCALES

- Pedro Duarte, (Porto)
- Abel Caballero (Vigo)
- Miguel Anxo Fdez. Lores (Pontevedra)
- Jorge Ricardo (Amarante)
- Isabel Ferreira (Bragança)
- Goretti Sanmartín (Santiago de Compostela)
- Vitor Correia (Mirandela)
- Mário Passos (Vila Nova de Famalicão)
- María Barral (Betanzos)
- Marta Rouco (Vilalba)
- Aurentino Alonso (O Barco de Valdeorras)
- Amadeu Albergaria (Santa Maria da Feira)

ALCALDES E ALCALDESAS DO EIXO ÁTLÁNTICO

Jorge Ricardo
AMARANTE

Mário Constantino
BARCELOS

Maria Barral Varela
BETANZOS

João Rodrigues
BRAGA

Isabel Ferreira
BRAGANÇA

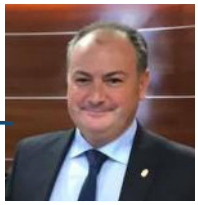
Daniel Pérez
CARBALLO

Inés Rey
A CORUÑA

José Ramón Rioboo
CULLEREDO

Carmela López
DEPUTACIÓN DE LUGO

Luis Menor Pérez
DEPUTACIÓN DE OURENSE

Carlos Silva
ESPOSENDE

Antero Barbosa
FAFE

Nuno Fonseca
FELGUEIRAS

Luís Filipe Araújo
GONDOMAR

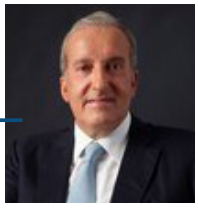
Ricardo Araújo
GUIMARÃES

Elena Candia
LUGO

António Silva Tiago
MAIA

Luísa Salgueiro
MATOSINHOS

Sérgio Borges

MACEDO DE CAVALEIROS

Vítor Correia

MIRANDELA

José Tomé Roca

MONFORTE DE LEMOS

Marián Ferreiro Díaz

NARÓN

Aurentino Alonso

O BARCO DE VALDEORRAS

Gonzalo Pérez Jácome

OURENSE

Jose Manuel Gonçalves

PESO DA RÉGUA

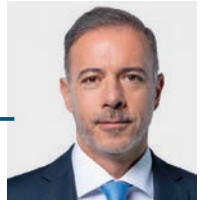
Migel Anxo Fernández Lores

PONTEVEDRA

Pedro Duarte

PORTO

Andrea Silva

PÓVOA DE VARZIM

Mariola Sampedro

RIBEIRA

Amadeu Albergaria

SANTA MARIA DA FEIRA

Goretti Sanmartin

SANTIAGO DE COMPOSTELA

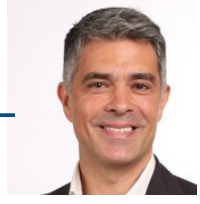
Claudio Garrido

SARRIA

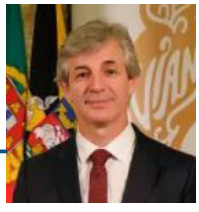
Paulo Esteves Ferreira

VALONGO

Luís Nobre

VIANA DO CASTELO

Abel Caballero

VIGO

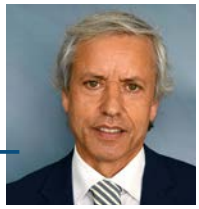
Vítor Costa

VILA DO CONDE

Mário Passos

VILA NOVA DE FAMALICÃO

Luís Filipe Menezes

VILA NOVA DE GAIA

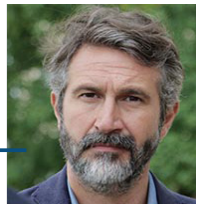
Alexandre Faviaos

VILA REAL

Alberto Varela

VILAGARCÍA DE AROUSA

Marta Rouco

VILALBA

ORGANIGRAMA INTERNO

SECRETARÍA XERAL

Xoán Vázquez Mao – Secretario Xeral
+34 699 303 329
sg@eixoatlantico.com

Rita Fidalgo Oitavén – Secretaria Xeral Adxunta
+34 622 051 302
rita.fidalgo@eixoatlantico.com

Loreto Vázquez Rodríguez - Secretaria
+34 698 188 621
loreto.vazquez@eixoatlantico.com

ÁREA DE RELACIÓNS INTERNACIONÁIS E PROXECTOS EUROPEOS

Ana del Valle Couto - Project Manager
+34 986 480 616
ana.delvalle@eixoatlantico.com

Nour Al-Hussen Villa – Xefa de Sección
+34 698 187 917
nour.villa@eixoatlantico.com

DEPARTAMENTO DE PROGRAMAS E COOPERACIÓN

Vânia Sofia Ferreira Oliveira – Directora
+351 913 187 495
vania.oliveira@eixoatlantico.com

Marta Cabanas Cal – Xefa de Sección
+34 672 258 686
marta.cabanas@eixoatlantico.com

Andrea López Oliveira
+34 604 07 91 71
andrea.lopez@eixoatlantico.com

Emma Ben Álvarez
+34 986 480 616
emma.ben@eixoatlantico.com

Filipe Fernandes Taveira
+34 986 480 616
filipe.taveira@eixoatlantico.com

Marta Teiga da Silva Ferreira
+351 938 078 125
marta.ferreira@eixoatlantico.com

GABINETE DE COMUNICACIÓN

Andrea Camiño Alvite - Xefa de Sección
+34 672 258 674
andrea.camino@eixoatlantico.com

DEPARTAMENTO DE ADMINISTRACIÓN E FINANZAS

Amaya García González – Directora
+34 986 480 616
amaya.garcia@eixoatlantico.com

Mª José González Mella - Xefa de Sección
+34 986 480 616
mariajose.gonzalez@eixoatlantico.com

Beatriz Fernández Magán
+34 986 480 616
beatriz.fernandez@eixoatlantico.com

Paula Sofia Lopes Pinto
+351 22 201 99 37
paula.pinto@eixoatlantico.com

Paulo Israel Mendes da Mota
+351 22 201 99 37
paulo.mota@eixoatlantico.com

SEDE EN VIGO
Rúa Bolivia, 4 bajo
36203 Vigo (Pontevedra) España
+34 986 480 616
eixoatlantico@eixoatlantico.com

SEDE EN MAIA
Rúa Joaquim de Vasconcelos, 168
Águas Santas (Maia) Portugal
+351 22 201 99 37
eixoatlantico@eixoatlantico.com

2026

EIXO ATLÂNTICO
DO NOROESTE PENINSULAR